

Topy i wtopy roku w 1

WYNIKI

1 WYDARZENIA W RAMACH ROKU TADEUSZA KANTORA (13 PKT): Znalazły się w tej grupie bardzo różne wydarzenia. Od wystaw po pokazy tańca. Zaskakujące i świeże. I najważniejsze: nie tylko w Cricotece i jej nowej siedzibie, Muzeum Tadeusza Kantora. Bo i w Muzeum Etnograficznym, i w Międzynarodowym Centrum Kultury, i w Muzeum Historii Fotografii.

2 NAJLEPSZE GŁOSY OPEROWE DO USŁYSZENIA W KRAKOWIE (10 PKT): Mariusz Kwiecień, Piotr Beczala, Aleksandra Kurzak znani są z najlepszych scen świata. W tym roku ich drogi wiodły przez Kraków. Było się czym zachwycać w minionym roku.

3 MAGDALENA SROKA, DOTYCZĄCA WICEPREZYDENT MIASTA KRAKOWA, NA CZELE POLSKIEGO INSTYTUTU SZTUKI FILMOWEJ (8 PKT): Znakiem menadżerki z Krakowa teraz rządzi polskim filmem.

4 (EX AEQUO) WYSTAWA „OTTOMANIA” W MUZEUM NARODOWYM W KRAKOWIE I NISZOWE I INICJATYWY KULTURALNE (PO 7): Z jednej wielki wystawienniczy hit, z drugiej – niemal miejska partyzantka. I jedno, i drugie równie potrzebne, by oswojać kulturalnie wielkie miasto.

5 SUKCESY POLSKICH PIANISTÓW W KONKURSIE CHOPIŃSKIM (6 PKT): Fenomenalny występ będący obietnicą na przyszłość.

W TOPA ROKU: Wiceprezydent Krakowa ds. kultury, Andrzej Kulig, powinien przemyśleć nie tylko styl pracy, ale i swój sposób komunikowania o zamianach. Pewnie wtedy byłoby mniej wpadek.

**Zestawił i skomentował
Łukasz Gazur**

Sposób liczenia punktów był analogiczny do roku poprzedniego. Za każde wskazanie przez głosujących dziennikarzy działu kultury „Dziennika Polskiego” można było uzyskać: za miejsce 1 – 5 pkt, za miejsce 2 – 4 pkt itd. Następnie punkty zostały zsumowane.
Ps. Wystawa D. Karavana została podliczona jako Rok Kantora

Łukasz Gazur

TOPY

1 Wydarzenia związane z Rokiem Tadeusza Kantora. Nie tylko znakomite wystawy w Cricotece – jak pokaz pracy Christiana Boltanskiego czy „Cholernie spadam”, ale i innych instytucjach (jak wystawa Daniego Karavana w MCK czy „Re-Kolekcje z Kantora” w Muzeum Etnograficznym). Zobaczyliśmy, jak żywym materiałem pozostaje twórczość demiurga z Krakowa. Plus fenomenalny „Balet koparyczny”.

2 Wystawa Ottomania w Muzeum Narodowym w Krakowie. Ciekawie proprowadzona opowieść o wzajemnych relacjach Wschodu i Zachodu. O kulturowym podglądaniu, czerpaniu ze swoich tradycji, wpływie, oddziaływaniu. W dobie dyskusji o emigrantach – ważna rzecz.

3 Najlepsze głosy operowe w Krakowie. W tym roku krakowscy melomani mieli się czym zachwycać. Można było w Krakowie usłyszeć m.in. Mariusza Kwietnia (w premierze „Kroła Rogera” w Operze Krakowskiej), Piotra Beczala na Wawelu (na zaproszenie Opery Krakowskiej) oraz Aleksandrę Kurzak. To pierwsza światowa liga.

4 Niszowe inicjatywy kulturalne ożywające miasto. Art&Food Bazar, Kiermash, targi książkowe w budynku dawnego dworca kolejowego. Do tego dochodzi jeszcze zapowiedź tworzenia kombinatu kulturalnego na terenie dawnej fabryki przy ul. Dolnych Młynów. To odświeżanie wizerunku Krakowa, które – sądząc po frekwencji na tych wydarzeniach – było miastu potrzebne.

5 Sukcesy krakowskich pianistów w Konkursie Chopińskim. Krzysztof Książek i Szymon Nehring wpisali się podczas konkursu. Zachwycili publiczność i krytykę. Ten drugi – jako jedyny Polak – znalazł się w finale. Dobrze to wróży na przyszłość. Trzymam kciuki!

Wtopa roku: Polityka wiceprezydenta miasta Andrzeja Kuliga w dziedzinie kultury. I nie chodzi o dyskusję o konkretnych posunięciach, ale o styl, który z kulturą ma niewiele wspólnego.

Wacław Krupiński

TOPY

1 Dianne Reeves w Centrum Kongresowym. Jedną z najwspanialszych wokalistek jazzowych świata pokazała swe wszystkie atuty – głos, muzykalność, temperament, także zdolność do improwizacji. Genialna wokalistka porwała publiczność niemal natychmiast i tak już było do końca.

2 Piotr Beczala na Wawelu. Opera Krakowska znów zaprosiła melomanów na królewski dziedziniec; oklaskiwali wielkiego tenora Piotra Beczala z towarzyszeniem orkiestry Opery pod batutą Łukasza Borowicza. I przeżyli chwilę niczym publiczność MET, od lat zachwycająca się tym śpiewakiem. A orkiestra grała bez żadnych kompleksów.

3 „Rytuał” Ingmara Bergmana w Teatrze im. Słowackiego. Kolejne spotkanie Iwony Kempy z twórczością mistrza kina. I jeszcze jeden dowód talentu tej reżyserki do tworzenia precyzyjnych, kameralnych spektakli – ten gesty od napięcia, celnie zaplatający losy bohaterami. I znów pięknie prowadzeni aktorzy: Katarzyna Zawiślak-Dolny, Grzegorz Mielczarek, Marcin Kuźmiński, Sławomir Maciejewski.

4 „Zagajewski & Pawlik / Mów spokojniej”. Adam Zagajewski zderzony z muzyką Włodka Pawlika. Polski jazzman napisał „piosenkowie” tematy i to ogromnie zróżnicowane – od ballad po ostrego rocka, w zderzeniu z twórczością poety tworzą nową wartość. Wśród wokalistów wspaniały Marek Bałata. Płyta pewnie niszowa, a szkoda! Bo tacy „Filozofowie” mogliby trafić na listy przebojów!

5 Oddanie Teatru Variété. Po latach starań i walki Janusza Szydlowskiego (wspieranego przez prof. Jacka Majchrowskiego) w miejscu ruiny stoi teatr. I nawet jeśli jeszcze nie jesteśmy „zachwyceni na śmierć” spektaklami otwarcia, to mamy w Krakowie nowe miejsce spotkań z Melpomeną. W mieście kultury nowy teatr to zawsze święto.

Wtopa roku: Bezдушny sposób, w jaki była minister kultury prof. Omilanowska sprawiła odejście z Muzeum Narodowego dyr. Zofii Gołubiew – mimo jej wyjątkowych zasług i ogromu dokonań. Jakże smutny związek obecnej polityki kadrowej.

Urszula Wolak

TOPY

1 „Demon” Marcina Wróny. Ostatni film pochodzący z Tarnowa twórcy, który powstawał częściowo za pieniądze Regionalnego Funduszu Filmowego w Krakowie. Pod płaszczykiem konwencji kina grozy kryje się opowieść o historycznej traumie Polaków, o nostalgii za przeszłością i pamięci o żydowsko-polskiej tradycji, która winna być pielęgnowana.

2 Magdalena Sroka na czele Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej. Imponujący awans. Była wiceprezydent do spraw kultury zarządza dziś polską kinematografią. Zapowiedziata, że w trakcie swojej kadencji zamierza pochylić się nad Małopolską jak również będzie wspierać rozwój regionalnych komisji filmowych w całej Polsce. Trzymamy za słów!

3 „Eseje wybrane” Virginii Woolf krakowskiego wydawnictwa Karakter. Oficyna nie przestaje sprawiać nam literackich prezentów. Do ostatnich pererek dołączył ostatnio zbiór brytyjskiej pisarki; pięknie, jak zwykle przez Karakter, wydany. „Uwikłaną w świat” Virginii Woolf czyta się bez wytchnienia. Dobrze, że Karakter nam o tym przypomni.

4 Festiwal Filmu Niemeego w Kinie Pod Baranami. Takiej atmosfery w studyjnym kinie nie ma podczas żadnego pokazu. Kino nieme spotykając się tu z nowoczesną muzyką otrzymało dzięki Maryni Gierat drugie życie. I stało się bardzo trendy!

5 PKO Off Camera – ze znakiem zapytania. To jedyny festiwal filmowy w mieście, który rozpała zainteresowanie widzów w całej Polsce. Z edycji na edycję zastanawiam się jednak, czy aby jego komercyjne skrzydło nie zaczyna dominować nad niezależnością, która stanowić ma o artystycznej tożsamości i wartości (!) wydarzenia. Czy rzeczywiście świadczą o tym „gwiazdy” stacji TVN okupujące w trakcie jego trwania plac Szczepański?

Wtopa roku: Styl, w jakim wiceprezydent Krakowa ds. kultury, polityki społecznej i kultury Andrzej Kulig uprawia w mieście politykę kulturalną.

W tym roku za najciekawsze okazały się wydarzenia związane z Rokiem Tadeusza Kantora

Głosujący docenili też pojawienie się w Krakowie najbardziej znanych głosów

Cieszy obecność Magdaleny Sroki w PISF-ie. Za to Andrzej Kulig, który zastąpił ją

krakowskiej kulturze

Isza Kantora – jak wystawa Christiana Boltanśkiego

operowych świata – choćby Mariusza Kwietnia w premierze „Król Roger”

na stanowisku wiceprezydenta Krakowa, na razie rozczarował głosujących

Mateusz Borkowski

TOPY

1 Sukcesy krakowskich pianistów na Konkursie Chopinowskim Dwaj studenci prof. Stefana Wojtasa: 23-letni Krzysztof Książek i 20-letni Szymon Nehring swoją grą zdobyli serca krytyków i melomanów. Jurorów przekonał Nehring, który jako jedyny Polak trafił do finału konkursu i w rezultacie otrzymał wyróżnienie.

2 Capella Cracoviensis podbiła Wersal W grudniu krakowski zespół wystąpił w słynnej Operze Królewskiej w Wersalu. I to nie podczas „występów gościnnych”, ale w ramach sezonu koncertowego. Francuska publiczność jako pierwsza usłyszała operę „Adriano in Siria” G. B. Pergolesiego.

3 Najlepsze głosy operowe w Krakowie W minionym roku nasze miasto odwiedził śpiewacy występujący na co dzień na najważniejszych scenach operowych świata. W czerwcu na Wawelu zaśpiewał Piotr Beczała. W październiku z recitalem wystąpiła Aleksandra Kurzak. Z kolei listopad należał do Mariusza Kwietnia, który błyszczał jako tytułowy Król Roger w nowej inscenizacji dzieła K. Szymanowskiego.

4 Brzmienie violi Leonarda da Vinci utrwalone na płytach W listopadzie krakowski pianista Sławomir Zubrzycki wydał płytę, będącą pierwszą na świecie rejestracją muzyki wykonywanej na violi organista – zrekonstruowanym przez siebie instrumencie według pomysłu Leonarda. Talent Zubrzyckiego dostrzegła także islandzka wokalistka Björk, która zaprosiła go do współtworzenia płyty „Vulnicura Strings”.

5 Ottomania w Muzeum Narodowym w Krakowie Na wystawie o osmańskim orientacji w sztuce renesansu mogliśmy podziwiać dzieła m.in. Dürera, Memlinga, Tycjana i Tintoretta. Zadowoleni byli zarówno miłośnicy sztuki, jak i dociekliwi wielbiciele serialu „Wspaniałe stulecie”.

Wtopa roku: Krakowska kultura w rękach wiceprezydenta Andrzeja Kuliga Fatalna polityka informacyjna i niezrozumiałe decyzje (m.in. zakończenie współpracy z Filipem Berkowiczem i zmiany w Willi Decjusza).

Jolanta Ciosek

TOPY

1 Wystawy związane z Rokiem Kantora. Świetne wystawy, m.in. w Cricotece. Duch Kantora towarzyszył nam przez cały rok przypominając, że czasami geniusze stąpają po krakowskiej ziemi.

2 Międzynarodowy Festiwal Teatru Formy Materia Prima. Ten Festiwal, wymyślony i zorganizowany po raz trzeci przez Teatr Groteska jest jedynym o takiej formule w Polsce i zasługuje na najwyższe uznanie. Każdorazowo oglądamy, poza drobnymi wyjątkami, najwybitniejsze spektakle teatru formy jakie powstały na świecie.

3 Działalność Centrum Kongresowego ICE. Centrum Kongresowe działające w Krakowie niespełna półtora roku z miesiąca na miesiąc udowadnia, że jest miejscem niezbędnym, w którym odbywają się znakomite koncerty, spektakle teatralne, musicale. Świetne sale koncertowe i teatralne, o znakomitej akustyce pozwalają zapraszać najlepszych wykonawców z kraju i zagranicy.

4 Wystawa „Ottomania”, Muzeum Narodowe w Krakowie. 150 dzieł inspirowanych Orientem i Imperium Osmańskim złożyło się na wystawę olśniewającą pięknem. Oby więcej takich peretek.

5 „Rytuał”, Ingmar Bergman, reż. Iwona Kempa, Teatr im. Juliusza Słowackiego. Iwona Kempa nie po raz pierwszy dowodzi, że potrafi robić dobry, kameralny teatr. „Rytuał” to mądry tekst, inteligentnie i z kulturą wyreżyserowany. Do tego znakomite aktorstwo Katarzyny Zawiślak – Dolny, Marcina Kuźmińskiego, Sławomira Maciejewskiego i Grzegorza Mielczarka.

Wtopa roku: Sposób odwołania Zofii Gołubiew ze stanowiska dyrektora Muzeum Narodowego. Zofia Gołubiew, zasłużona szefowa krakowskiej placówki miała w planie dokończenie realizacji projektów, m.in. budowę pawilonu Józefa Czapskiego, stąd też zabiegała o roczne przedłużenie kadencji. Ówczesna minister kultury Małgorzata Omilanowska zdecydowała inaczej. Nie ogłoszono konkursu, prośby pani dyrektor nie wysłuchano. Przecież każde ministerstwo zawsze wie lepiej co, jak, dla kogo i dlaczego.

Monika Jagiełto

TOPY

1 Potencjał niszowych inicjatyw kulturalnych. Kolejne udane edycje targów młodych projektantów Kiermash, śniadaniowe targi, festiwale dobrego jedzenia, architektoniczne spacerki... łatwo zgubić w pamięci poszczególne imprezy, ale widać, że jest ich więcej i robi się coraz ciekawiej. I choć decyzja o wyburzeniu dawnej fabryki Miraculum (patrz Wtopa Roku) podjęta kreatywnie skrzydła Krakowa, to jest szansa, że nowe kulturalne centrum pojawi się przy ul. Dolnych Młynów. Oby!

2 Magdalena Sroka na czele Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej. Polska kinematografia pod opieką byłej wiceprezydent Krakowa do spraw kultury to decyzja, która cieszy. Trzymamy kciuki za dobre decyzje.

3 Wystawa „Dani Karavan. Esencja miejsca.” Obawy przed wystawą były niemałe. Bo jak w zamkniętej przestrzeni pokazać prace tak monumentalne i zrosnięte z ich bezpośrednim otoczeniem? Mimo, że ekspozycja opiera się musiata na wizualizacjach i makietach, dała ona całkiem dobrą lekcję o wrażliwości izraelskiego rzeźbiarza.

4 Kraków Live Festival w nowej odsłonie. Nominacja ze znakiem zapytania, ale nie z powodu repertuaru – ten był udany. Problem tkwi w promocji i niuansach. Czas, by miasto z organizatorami zaplanowało długofalową strategię. Inaczej festiwal zaleje fala innych imprez... choćby katowickich.

5 Koncert Foo Fighters w Tauron Arenie. Nominacja z przekory. Bo chociaż nieco przyszyły zespół dawnego perkusisty Nirvany w sercu piszącej te słowa nie gra, to takie rockowe show warto było zobaczyć.

Wtopa roku: Znika Fabryka, czyli jak poległo Zabłocie. Na wyburzeniu Miraculum ucierpią m.in. klub Fabryka, Foodstocki, Kino Letnie, Festiwal Tak Brzmi Miasto, Wege Festiwal... Na Zabłociu był błysk twórczej inicjatywy ludzi, którym najwyczejniej w świecie chce się robić coś ciekawego we własnym mieście. Wielka szkoda!

Paweł Gzyl

TOPY

1 Kraftwerk w Centrum Kongresowym ICE Jedna z najważniejszych formacji w historii muzyki popularnej wróciła do Krakowa w nowym składzie. I choć wykonała podobny zestaw utworów, zabrzmiały one zupełnie inaczej – bardziej tanecznie. Do tego ilustrowało je efektowne show w technice 3D. Wrażenia – niezapomniane.

2 Sacrum Profanum Ostatnia edycja imprezy pod opieką artystyczną Filipa Berkowicza była wyjątkowo udana. Z jednej strony odbyły się bardzo przystępne koncerty pokazujące flirt klasyki z rockiem i elektroniką, a z drugiej – oddano hołd awangardzie. Całość zwieńczyła porywająca wizja nowoczesnej opery w wersji Pawła Mykietyna.

3 Unsound Festival Mimo utajnienia części programu, Unsound ściągnął w tym roku rekordową liczbę widzów z Zachodu. Z pewnością również dlatego, że jego organizatorzy potrafili pomyslowo wykorzystać turystyczny potencjał miasta i jego okolic. Muzycznie było dobrze – jedno niespodzianki zachwyciły, a inne rozczarowały.

4 Katy Perry w Tauron Arenie Takiego widowiska jeszcze pod Wawelem nie widzieliśmy. Amerykańska piosenkarka zaprezentowała show będące połączeniem koncertu z tanecznym spektaklem i cyrkowymi akrobacjami. To pop podniesiony do rangi fenomenu kulturowego.

5 Szpitalna 1 Nowy klub na mapie Krakowa szybko podbił młodą publiczność. Jest tu bowiem miejsce na bardziej eksperymentalną elektronikę do tańca, prezentowaną głównie przez dwie cenione agencje – Brutaż i Radar. To oznacza, że Prozak 2.0 ma wreszcie konkurencję.

Wtopa roku Zamknięcie Fabryki Po półtora roku efektywnej działalności zniknął klub, który organizował wiele ciekawych koncertów i imprez. Szkoda, że nie dane mu było rozwinąć się w pełni. Miejmy nadzieję, że powróci jesienią w nowym miejscu.